

RAPORT
privind activitatea
Consiliului Suprem pentru
Știință și Dezvoltare Tehnologică
în anul 2009

Secretar Științific General al AȘM,
Profesor Ion Guceac

Sesiunea a XII-a a Asambleei AȘM

Asambleea Academiei de Științe a Moldovei

- Sesiunea a X-a a Asambleei AȘM - 19 februarie 2009, consacrată activității științifice și științifico-manageriale a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2008.
- Sesiunea a XI-a a Asambleei AȘM, - 15 septembrie 2009 cu genericul „Știința și societatea în condițiile de criză”

Sesiunea a XII-a a Asambleei AȘM

Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM

12 iunie 2009

- „Etapete principale în dezvoltarea științei autohtone“,
academicianul **T.Furdui**, prim-vicepreședinte al AȘM.

Sesiunea a XII-a a Asambleei AȘM

Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică

- Consiliul Suprem a fost convocat în **16** ședințe
- CSȘDT au examinat și aprobat **213** hotărâri privind activitatea științifică și managerială, de inovare și transfer tehnologic a organizațiilor din sfera științei și inovării, precum și activitatea economico-financiară, editorială, de pregătire a cadrelor științifice, organizare a concursurilor, colaborare internațională etc.

Pe parcursul anului de referință activitatea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (Consiliul Suprem) a fost axată pe intensificarea procesului de eficientizare a activității științifice, inovaționale și manageriale a organizațiilor din sfera științei și inovării, consolidarea și mobilizarea potențialului științific întru realizarea direcțiilor strategice de cercetare pentru anii 2006-2010,, renovarea bazei tehnico-materiale, extinderea transferului tehnologic în economia națională.

Cele mai importante documente adoptate de CSȘDT :

- **Planul anual de acțiuni al AȘM pentru anii 2009-2010, elaborat în corespundere cu acțiunile prioritare ale Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” (2009-2013).**
- **Planul ședințelor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei pe anul 2009**
- **Planurile de activitate științifico-organizatorică a secțiilor și organizațiilor instituționale din sfera științei și inovării pentru anul 2009.**
- **Planul de admitere la doctorat și postdoctorat pentru anul de studii 2010-2011, elaborat în baza ofertelor prezentate de instituțiile cu activitate de doctorat din țară.**

Finanțarea științei

CSȘDT a aprobat:

- **volumul de finanțare pe anul 2010 pentru realizarea programelor de stat ;**
- **volumul de finanțare a proiectelor internaționale pentru anul 2010;**
- **volumul de finanțare pentru anul 2010 a proiectelor pentru tineri cercetători;**
- **finanțarea pe anul 2010 pentru procurarea echipamentului științific;**
- **repartizarea alocațiilor pe activități organizațiilor din sfera științei și inovării .**

Au fost audiate rapoartele:

„Cu privire la activitatea științifică și inovațională a instituțiilor din cadrul *Secției de Științe ale Naturii și Vieții, Secției de Științe Exacte și Economice și a Secției de Științe Socio-Umaniste* în prima jumătate a anului 2009”, prezentate de vicepreședinții AȘM – academicienii coordonatori ai secțiilor.

Academia de Științe a Moldovei – consultantul științific al autorităților publice

Au fost elaborate:

- **Opinia Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM privind situația social-economică din Republica Moldova (hotărârea CSȘDT din 13.05.2009);**
- **10 proiecte de legi și hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova;**
- **Avize la 50 de proiecte de Legi și proiecte de Hotărâri ale Guvernului.**

Crearea centrelor de competență **(hotărârea CSȘDT din 30.06.2009)**

Au fost create 4 Centre de competență privind utilizarea resurselor energetice regenerabile :

- Tehnologii de conversie a energiei eoliene și cinetice a apei (Universitatea Tehnică a Moldovei);**
- Tehnologii de convertare și integrare (Institutul de Energetică al AȘM);**
- Biotehnologii (Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”);**
- Tehnologii fotovoltaice (Universitatea de Stat din Moldova).**

Optimizarea infrastructurii sferei științei și inovării

- **Reorganizare a Institutului Integrare Europeană și Științe Politice**
- **Reorganizare a Centrului de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare**

Evaluarea organizațiilor din sfera științei și inovării

- **Institutului de Zoologie pentru perioada anilor 2005-2008;**
- **Institutului Oncologic – pentru perioada anilor 2006-2008;**
- **Institutului de Economie, Finanțe și Statistică – 2007-2008;**
- **Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii "D. Ghițu ".**

Evaluarea și clasificarea revistelor științifice

Comisia CSȘDT și CNAA a clasificat:

- Categoria A

două reviste științifice :

Moldavian Journal of the Physical Sciences,

Surface engineering and applied electrochemistry;

- Categoria B

16 reviste științifice;

- Categoria C

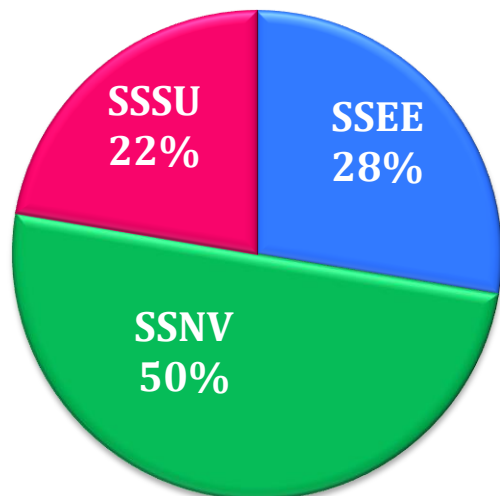
53 de reviste științifice.

Indicatorii de evaluare a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare

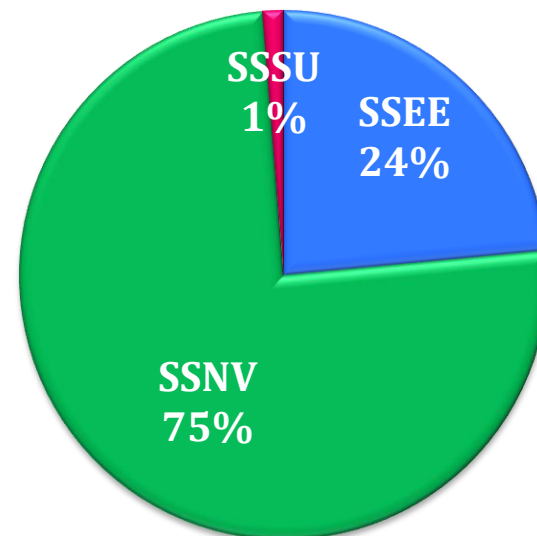
Comisia CSȘDT pentru elaborarea indicatorilor de evaluare a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare a elaborat:

- **indicatorii de activitate a cercetătorului științific;**
- **indicatorii de activitate a laboratorului;**
- **indicatorii de activitate a organizației din sfera științei și inovării.**

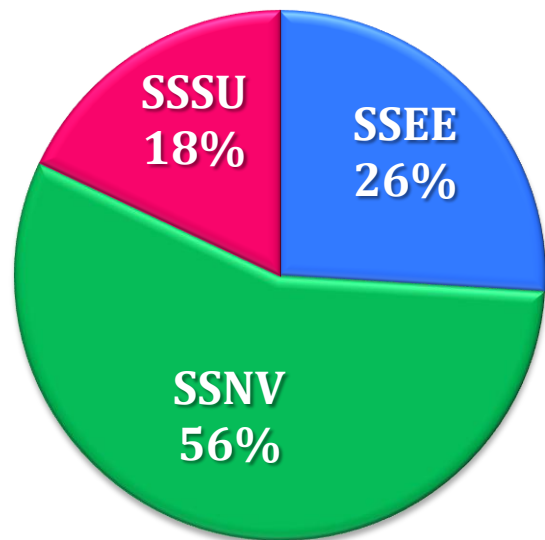
Utilizarea cu titlu de experiment a indicatorilor

Articole în reviste

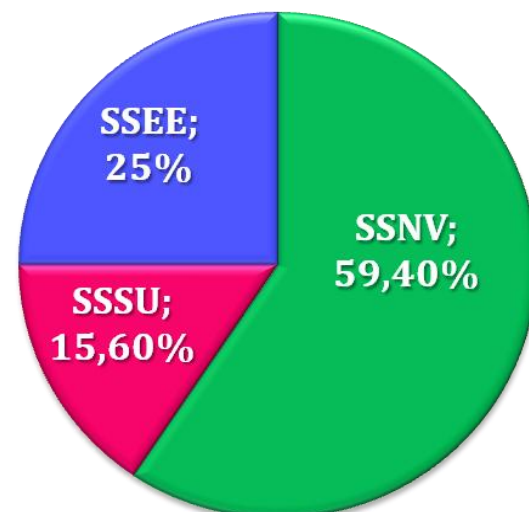
Brevete

Cercetători științifici

INDICATORI DE OUTPUT

INDICATORI DE INPUT

Alocații bugetare

Activitatea editorială

Secția	Articole în reviste naționale			Articole în reviste internaționale	Monografii	Manuale și ghiduri
	Categoria A	Categoria B	Categoria C			
Secția de Științe Exacte și Economice	66	96	85	593	20	21
Secția de Științe ale Naturii și Vieții	6	104	544	871	42	78
Secția de Științe Socio-Umaniste	0	39	333	307	68	134
TOTAL	72	239	962	1771	130	233

Organizarea concursurilor în sfera științei și inovării

CSȘDT a organizat concursuri:

- **concepții ale programelor de stat în sfera științei și inovării pe anii 2010-2013;**
- **proiecte independente pentru tineri cercetători;**
- **pentru procurarea echipamentului științific;**
- **proiecte din cadrul programelor de stat;**
- **proiecte de transfer tehnologic;**
- **proiecte de cercetări științifice fundamentale și aplicative pentru anul 2010;**
- **proiecte comune de cercetare între Academia de Științe a Moldovei și Centrul Științifico-Tehnologic din Ucraina pe anul 2010;**
- **proiecte în cadrul Programului STCU-AȘM.**

Activitatea Consiliului Consultativ de Expertiză

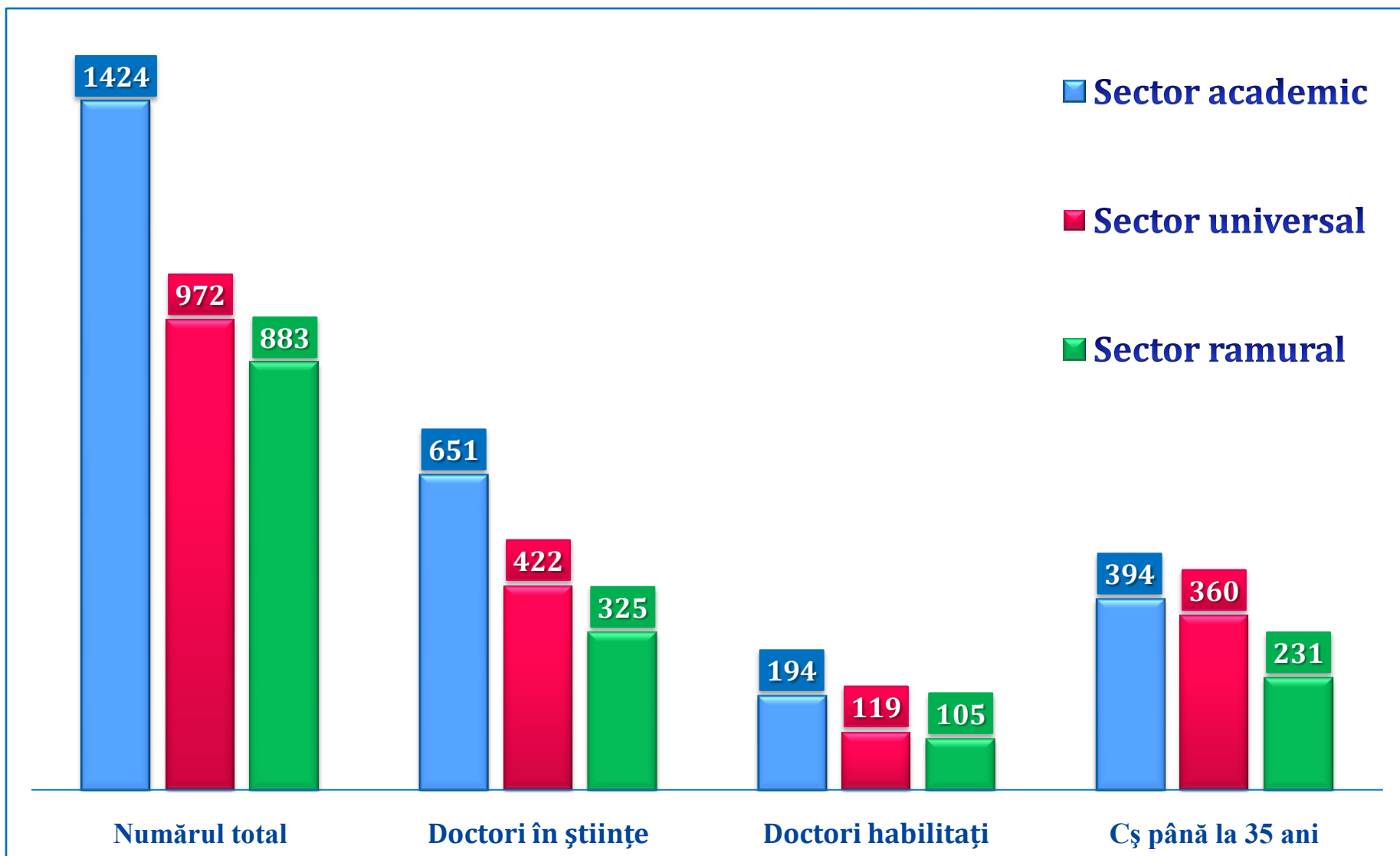
- **A fost implementată procedura de organizare și desfășurare a procesului de expertizare în spațiul informațional al SI Expert on-line.**
- **Prin sistemul informatic Expert on-line au fost validați de către Consiliul Consultativ de Expertiză peste 400 de experți independenți ce au fost antrenați în procesul de evaluare.**
- **Au fost efectuate 536 de evaluări de către 208 doctori habilitați și 79 doctori.**

Implementarea rezultatelor științifice

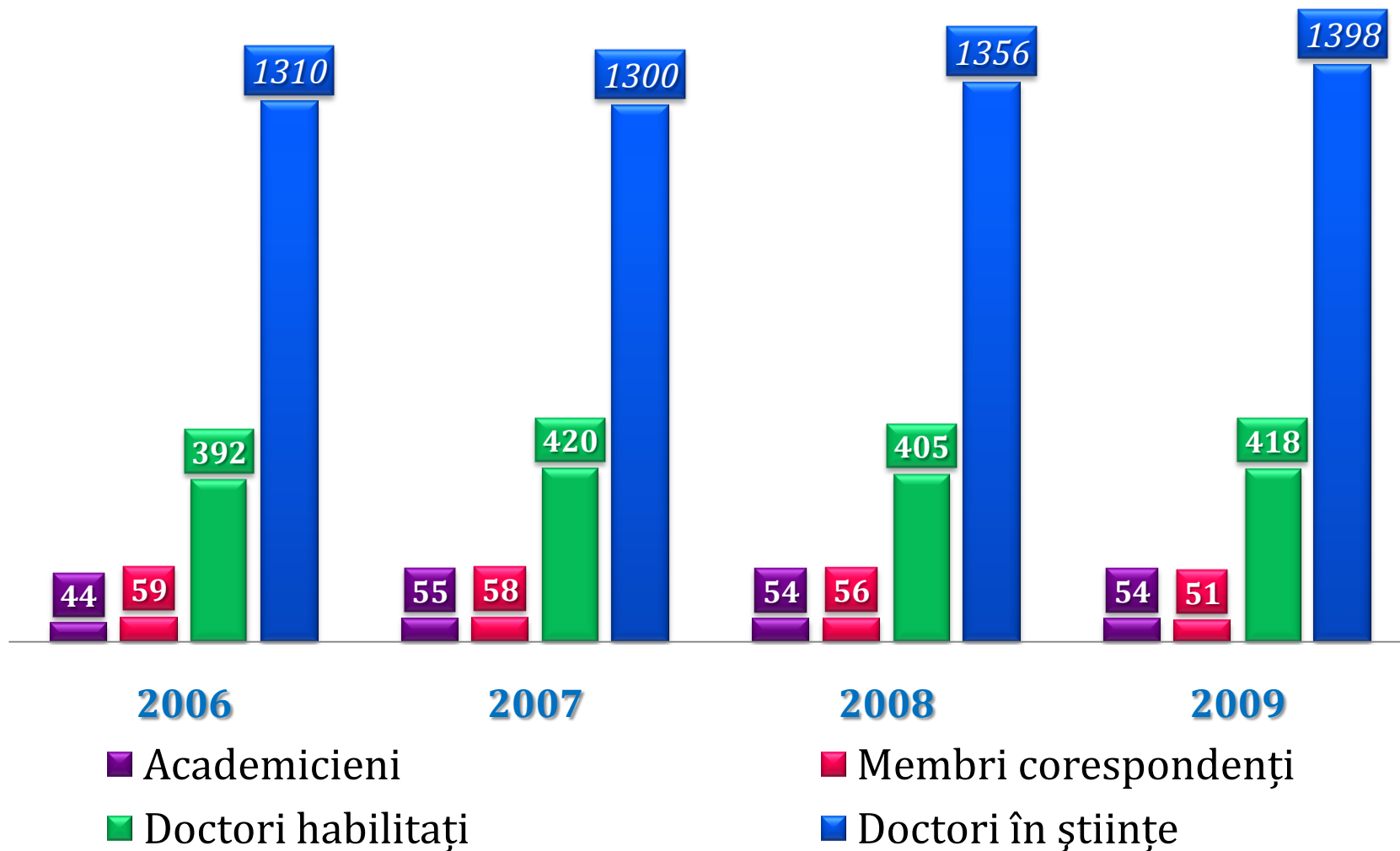
CSȘDT a creat:

- **Parcului științifico-tehnologic «INAGRO»**
- **Parcului științifico-tehnologic «Micronanoteh»**

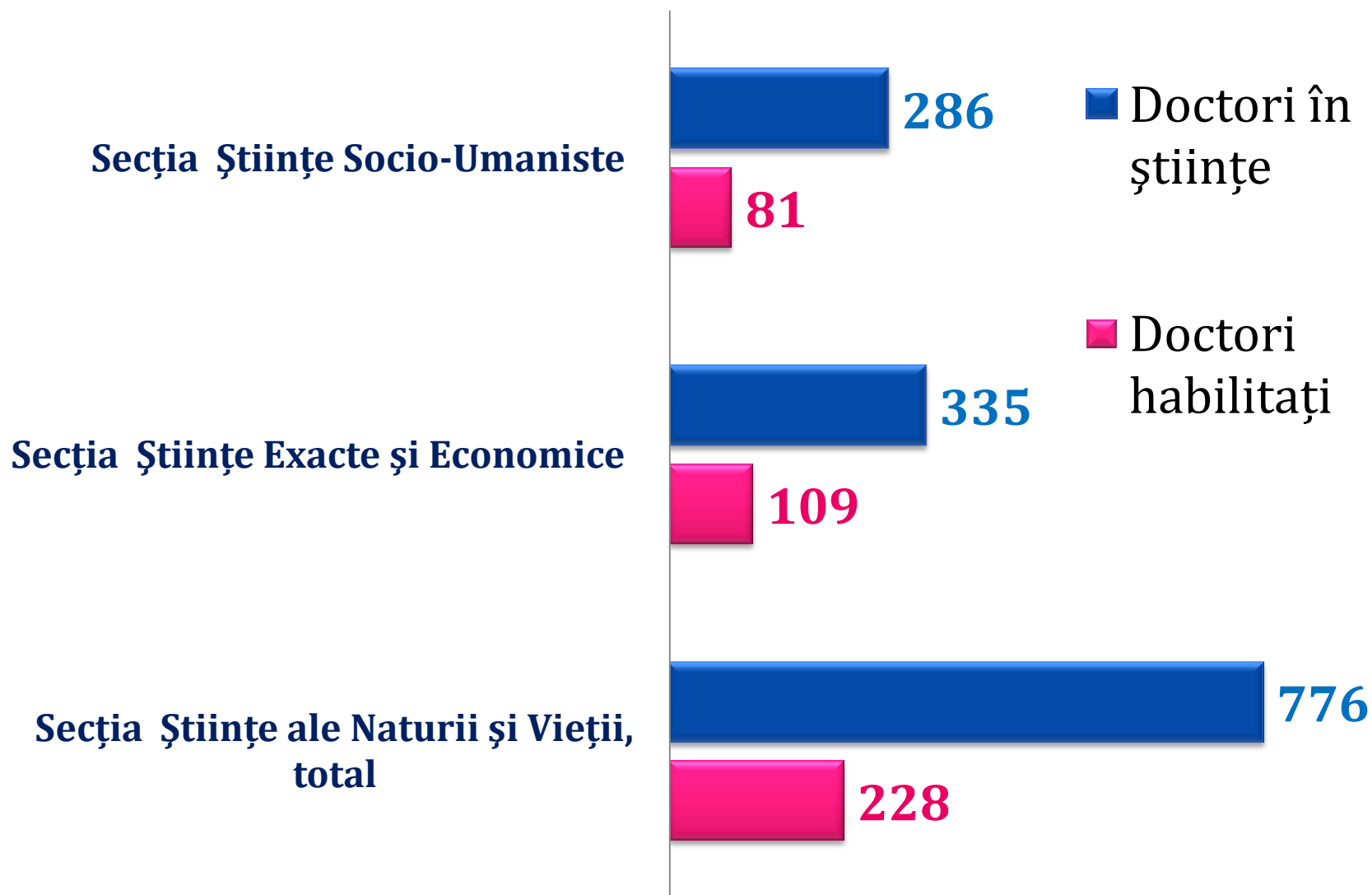
Potențialul uman din sfera științei și inovării

Potențialul uman din sfera științei și inovării

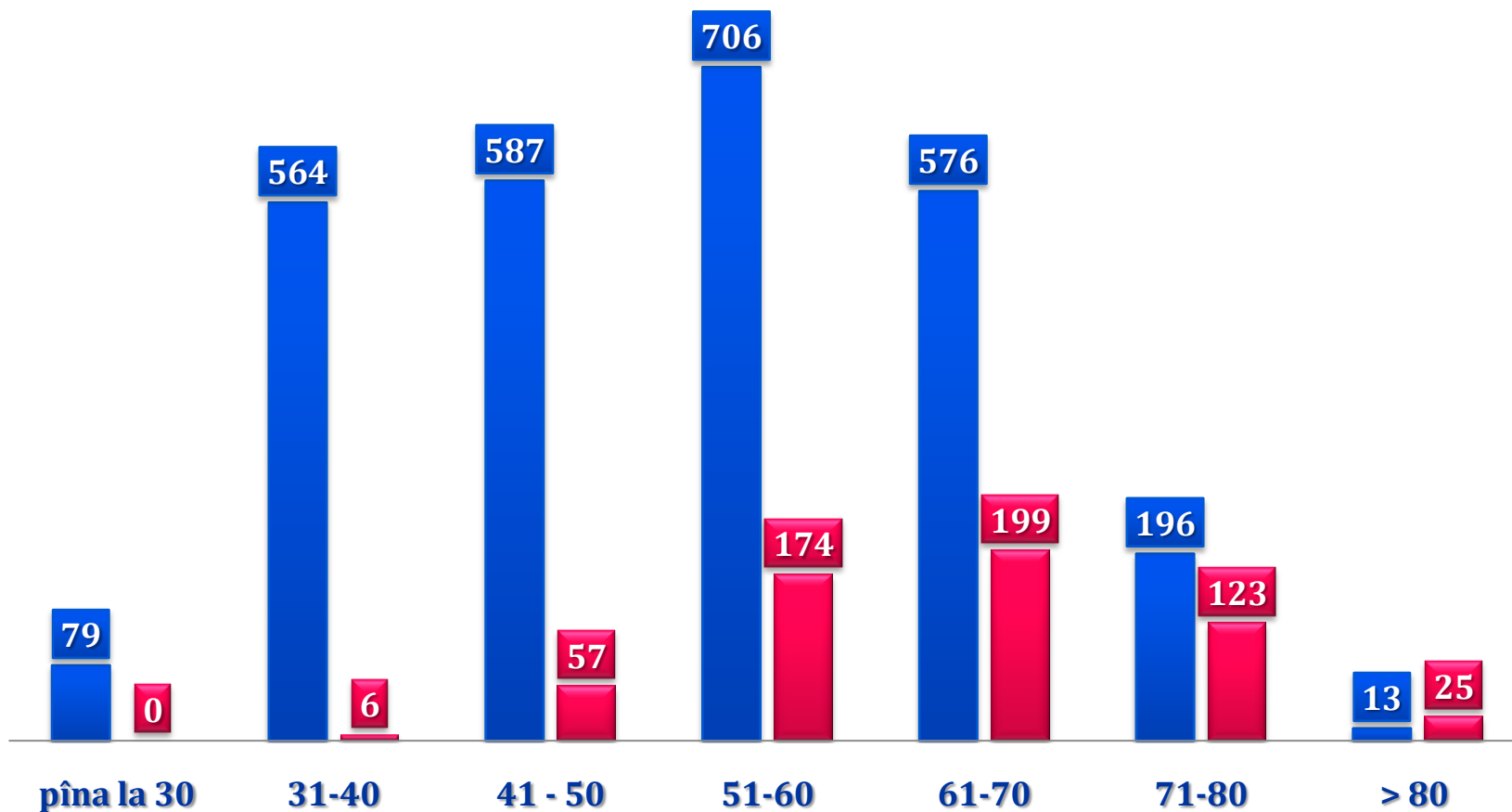

Repartizarea doctorilor habilitați și doctorilor în științe pe secții de științe

Repartizarea doctorilor în științe și a doctorilor habilitați din Republica Moldova după vârstă

■ Doctori în științe ■ Doctori habilitați

Pregătirea cadrelor științifice

**susținerea și promovarea tinerilor specialiști
(Hotărârea CSȘDT din 24.12.2009)**

- Bursa de Excelență a Guvernului – 2500 de lei
20 de doctoranzi.**
- Bursa nominală (pe domenii) – 2000 de lei
7 doctoranzi.**

Pregătirea cadrelor științifice

- 44 instituții/organizații de stat cu activitate de doctorat, inclusiv 31 institute de cercetare și 13 universități.
- În aceste instituții își fac studiile 1747 doctoranzi, din care 767 pe baza de contract.
- La postdoctorat sunt înmatriculați 58 persoane.

În anul 2009 au fost elaborate 282 teze (244 teze de doctor și 38 teze de doctor habilitat, CNAA).

În anul 2009 au fost susținute 27 teze odată cu finalizarea studiilor și 61 – în perioada de 2 ani după absolvire.

Cluster educațional-științific „UnivER SCIENCE”

În anul de studii 2009-2010 în cadrul Cluster educațional-științific „UnivER SCIENCE” își fac studiile 486 de studenți, masteranzi, doctoranzi, competitori și postdoctoranzi:

- **264** doctoranzi;
- **21** postdoctoranzi ;
- **37** competitori ;
- **83** studenți;
- **81** masteranzi.

Liceul Academiei de Științe a Moldovei

	Profil Real	Profil Umanist	Total
Clasa a X-a	32	18	50
Clasa a XI-a	29	14	43
Total	61	32	93

Elevii beneficiază de condiții facilitate de instruire care include menajul cotidian (studii, cazare în cămin, alimentație – toate gratuite), dar și cadrul educațional academic adecvat – accesul la surse de informații (Biblioteca AȘM, acces Internet, laboratoare dotate proprii și cele ale AȘM), programe de studii care includ multiple extensii curriculare, implicarea graduală a elevilor în activitatea științifică, colaborarea cu institutele de cercetare ale AȘM .

Relații științifice internaționale

- Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 515 din 17 august 2009, a fost aprobată componența nominală a Comitetului Național de Asociere la Programul Cadru 7 pentru cercetare și dezvoltare tehnologică al Comunității Europene (2007-2013)
- Acorduri de colaborare tehnico-științifică – 39
- Proiectele internaționale – 73

Programele bilaterale de granturi :

- Fondul de Cercetări Fundamentale din Federația Rusă - 44
- Fondul Științific Umanitar din Federația Rusă - 8
- Fondul Republican de Cercetări Fundamentale din Belarus - 16
- Ministerul Federal al Educației și Cercetării al Germaniei - 10

Forul intelectualității statelor-membre ale CSI

24–25 septembrie 2009, s-a desfășurat ediția a IV-a a Forului intelectualității statelor-membre ale CSI, cu genericul „Cooperarea tineretului – factor-cheie de dezvoltare în spațiul CSI”.

Asociația Internațională a Academiilor de Științe

**A fost adoptată Adresarea Asociației Internaționale a
Academiilor de Științe către liderii statelor CSI cu
privire la dezvoltarea științei contemporane în
condițiile crizei financiar-economice și de globalizare.**

Sesiunea a XII-a a Asambleei AȘM

Savanții-laureați ai Concursului Național 2009, decernați cu premii naționale și academice pentru lucrări științifice de valoare în Republica Moldova

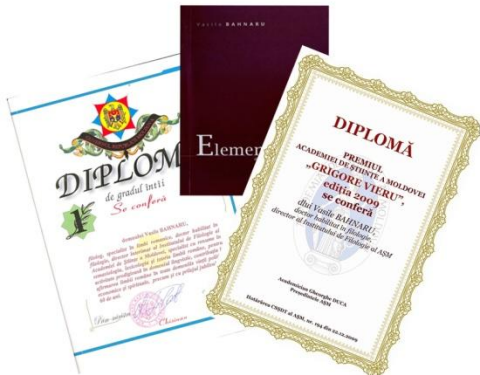
Premiul „Grigore Vieru”

Vasile BAHNARU

Doctor habilitat în filologie, conferențiar, director al Institutului de Filologie al A.Ș.M., membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. S-a afirmat ca un specialist notoriu în semasiologia, lexicografia, lexicologia și istoria limbii române.

Studiul monografic de „Semasiologie română”, examinează din cele mai variate puncte de vedere cea mai mare parte a noțiunilor de bază. Cercetarea are atât un caracter sincron fiind analizate și elaborate definiții pentru astfel de categorii semantice ca sensul lexical al cuvântului, polisemia, sinonimia, antonimia și paronimia unităților de vocabular, cât și un caracter diacronic, în situația în care sunt examinate mutațiile semantice ale unităților de vocabular.

Premiul „Savantul anului”

Dmitrii LOZOVANU

Doctor habilitat. Profesor Universitar, Cercetător Științific Principal al Institutului de Matematică și Informatică al A.Ș.M. Șeful catedrei „Matematica Aplicată” al Facultății de Matematică și Informatică al USM.

Ciclul de lucrări „Optimizarea și Controlul Multicriterial ale Sistemelor Dinamice Discrete” se referă la domeniul teoriei controlului optimal discret și cuprinde o monografie editată la editura Springer, 6 articole științifice și 5 teze la conferințe.

Premiul „Savantul anului”

Viorel PRISACARI

Doctor habilitat, prorector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Membru corespondent al Academiei Române, Om Emerit al Republicii Moldova.

A realizat studii privind optimizarea sistemului de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale, în patologia HIV/SIDA, epidemiologia hepatitelor cronice, cirozelor hepatice și cancerului hepatic primar, precum și cercetări valoroase în studierea, elaborarea și producerea remedierilor antibacteriene și antifungice din materie primă locală.

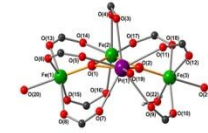
Premiul „Tînărul savant al anului”

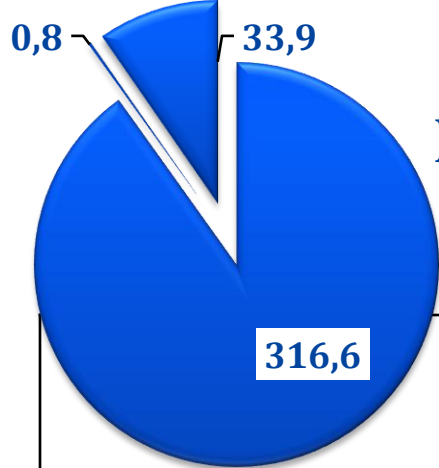

Denis PRODIUS

Doctor în chimie, cercetător științific superior la Institutului de Chimie.

Printr-un procedeu original tînărul chimist a obținut 9 substanțe heteronucleare de tip „fluture” și le-a studiat cu ajutorul razelor X. A elaborat o strategie nouă pentru sinteza nanoparticulelor de Fe₂O₃ cu dimensiuni mici în uleiul de floarea soarelui.

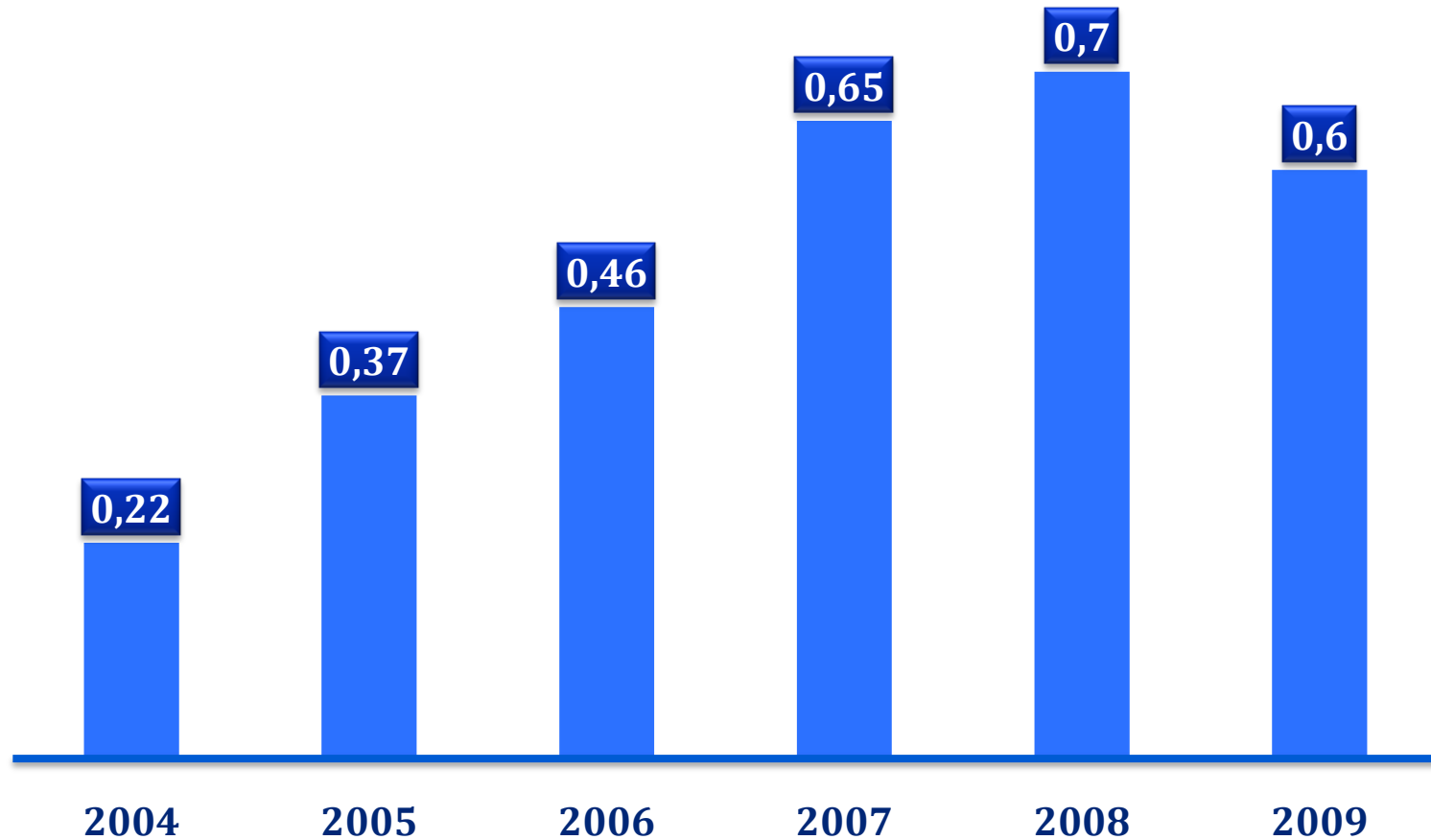
Dinamica cuantumului finanțării sferei științei și inovării în anii 2008-2009

	Realizat 2008	2009		
		Aprobat	Precizat	Realizat
Știință și inovare, total (mil. lei)	388.1	508,2	375.8	351.3
inclusiv:				
<i>Componenta de bază</i>	359.4	482.4	341.5	316.6
<i>Fonduri speciale</i>	0,6	0,5	0,8	0,8
<i>Mijloace speciale</i>	28,1	25,3	33.5	33.9
Ponderea în % față de P.I.B.	0.6	0.85	0.67	0.59

În anul 2009 finanțarea sferei științei și inovării a scăzut de cca. 1,1 ori față de anul 2008.

Cheltuielile pe componenta de bază s-au realizat la nivel de 92,7 la sută, cele din contul fondului special pentru susținerea științei – sută la sută, iar din mijloace speciale – 101,2 la sută din prevederi.

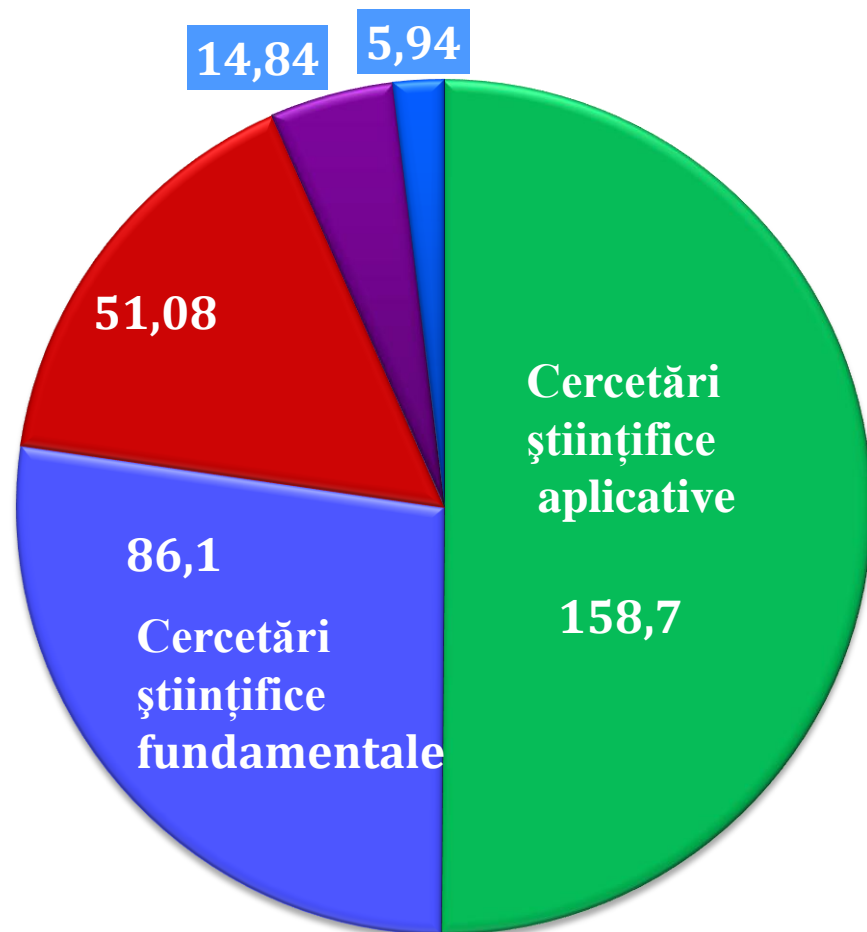
Cota alocațiilor pentru știința din PIB,%

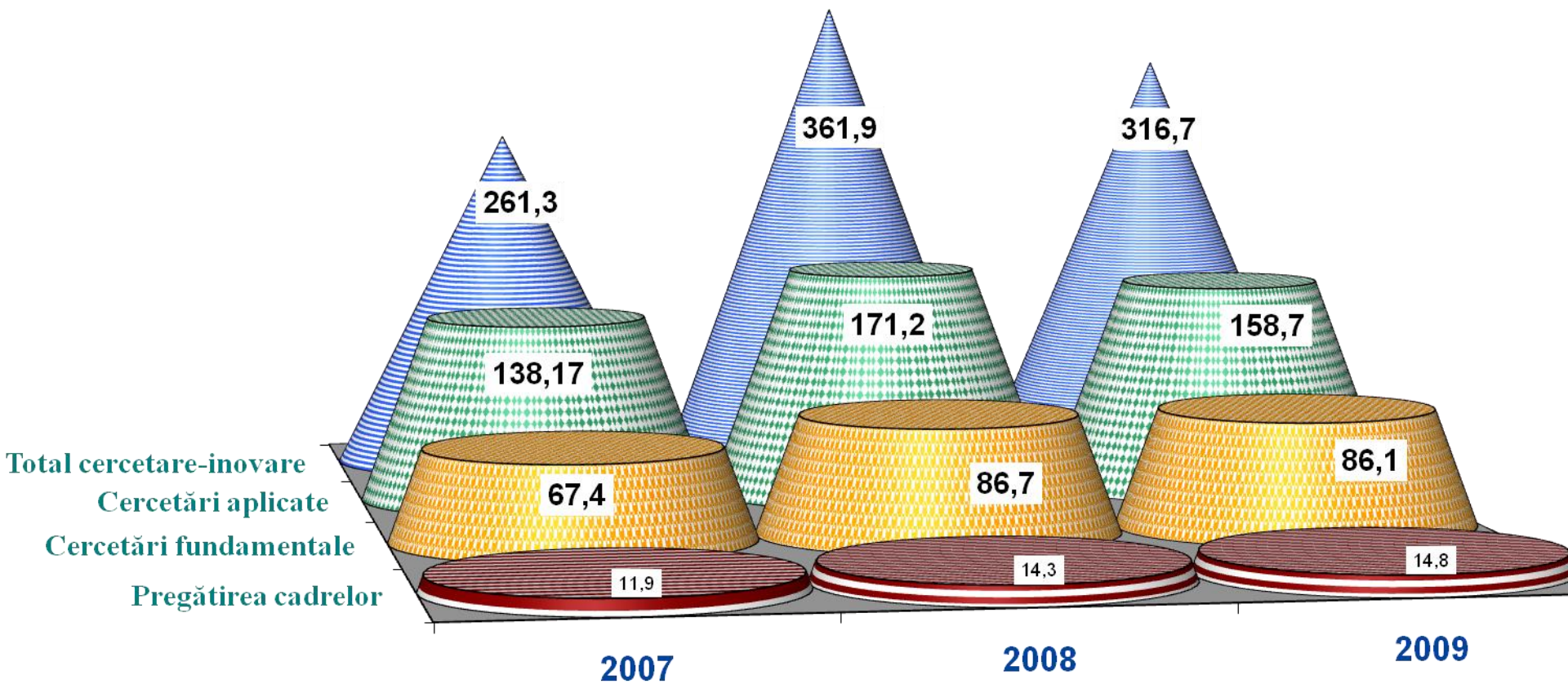

Volumul alocațiilor pentru finanțarea sferei științei și inovării, mil lei

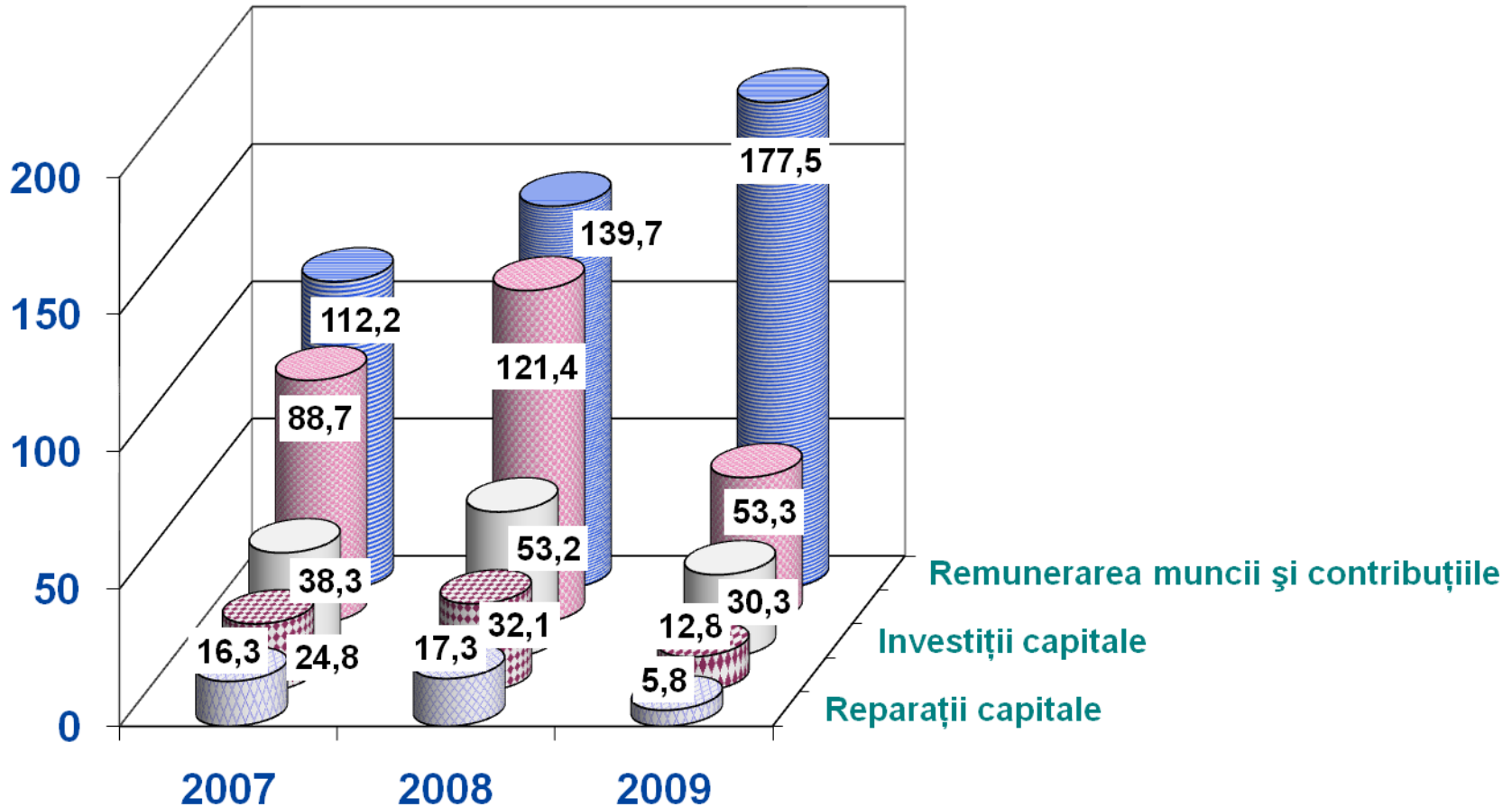
Tipurile de cercetare	Executat 2009
Cercetări științifice aplicative (7.02)	158,71
Cercetări științifice fundamentale (7.01)	86,10
Instituții și acțiuni pentru știință și inovare neatribuite la alte grupuri (7.04)	51,08
Pregătirea cadrelor (7.03)	14,84
Organele administrative (7.10)	5,94

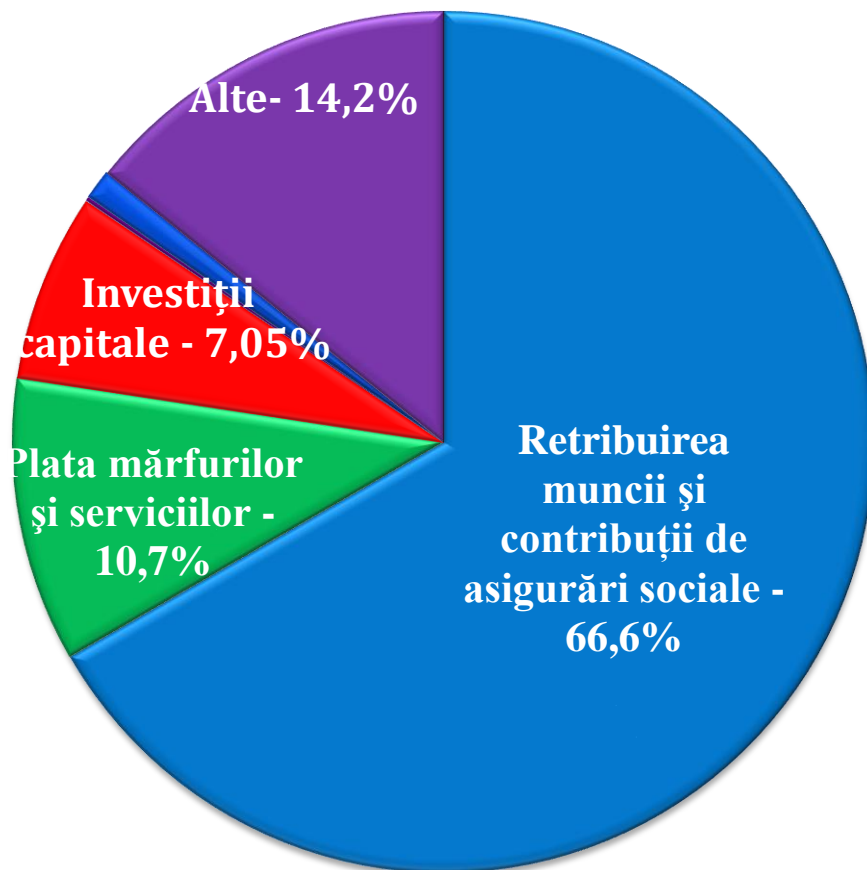
Repartizarea alocațiilor pentru sfera științei și inovării în anii 2007, 2008 și 2009

Dinamica unor cheltuieli bugetare pentru sfera științei și inovării, mil.lei

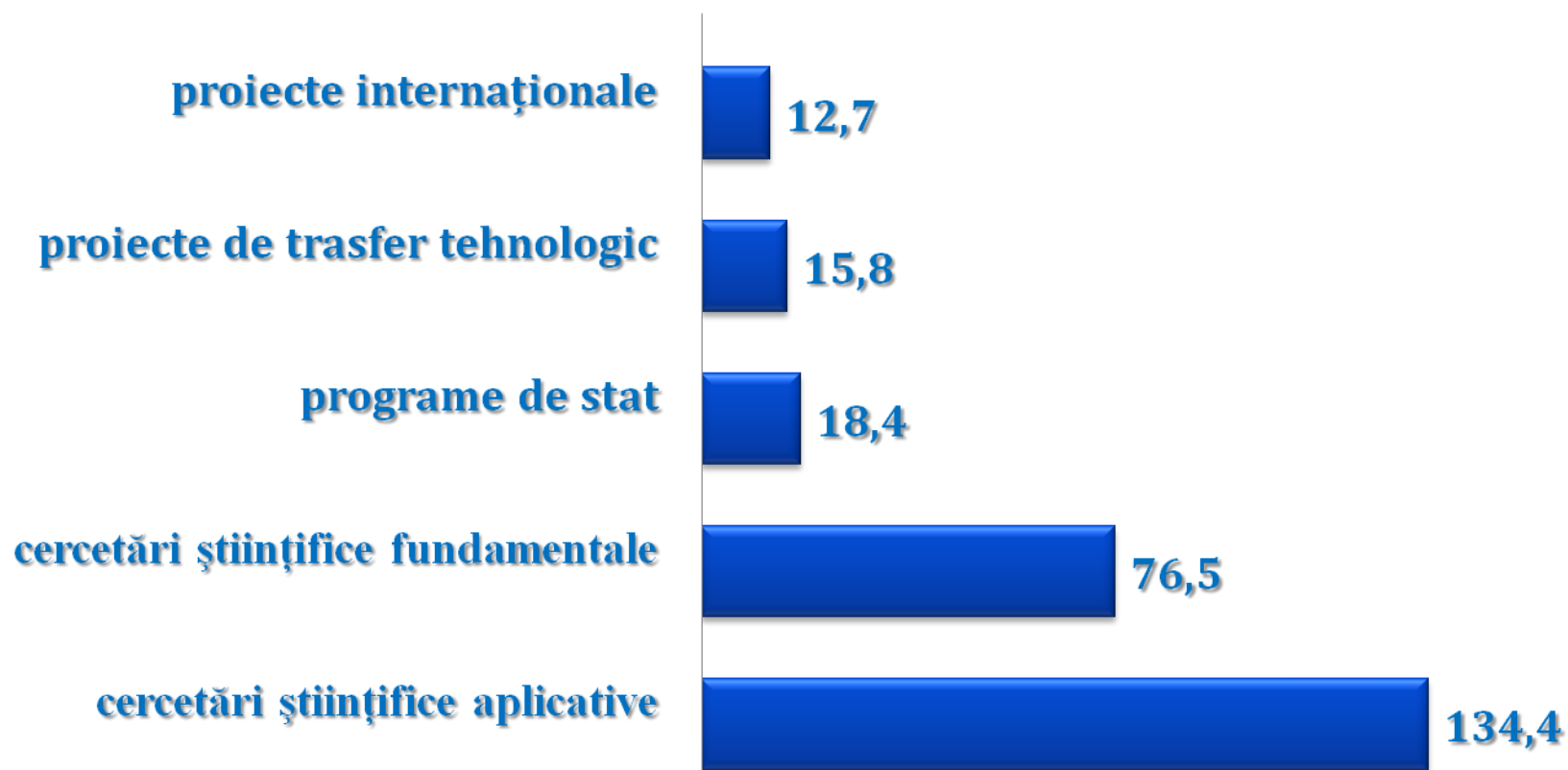

Structura cheltuielilor bugetare executate

- Retribuirea muncii și contribuții de asigurări sociale - 66,6%
- Plata mărfurilor și serviciilor - 10,7%
- Investiții capitale - 7,05%
- Procurarea mijloacelor fixe - 0,15%
- Reparații capitale - 1,13%

Repartizarea cheltuielilor de bază pe activități, mil lei

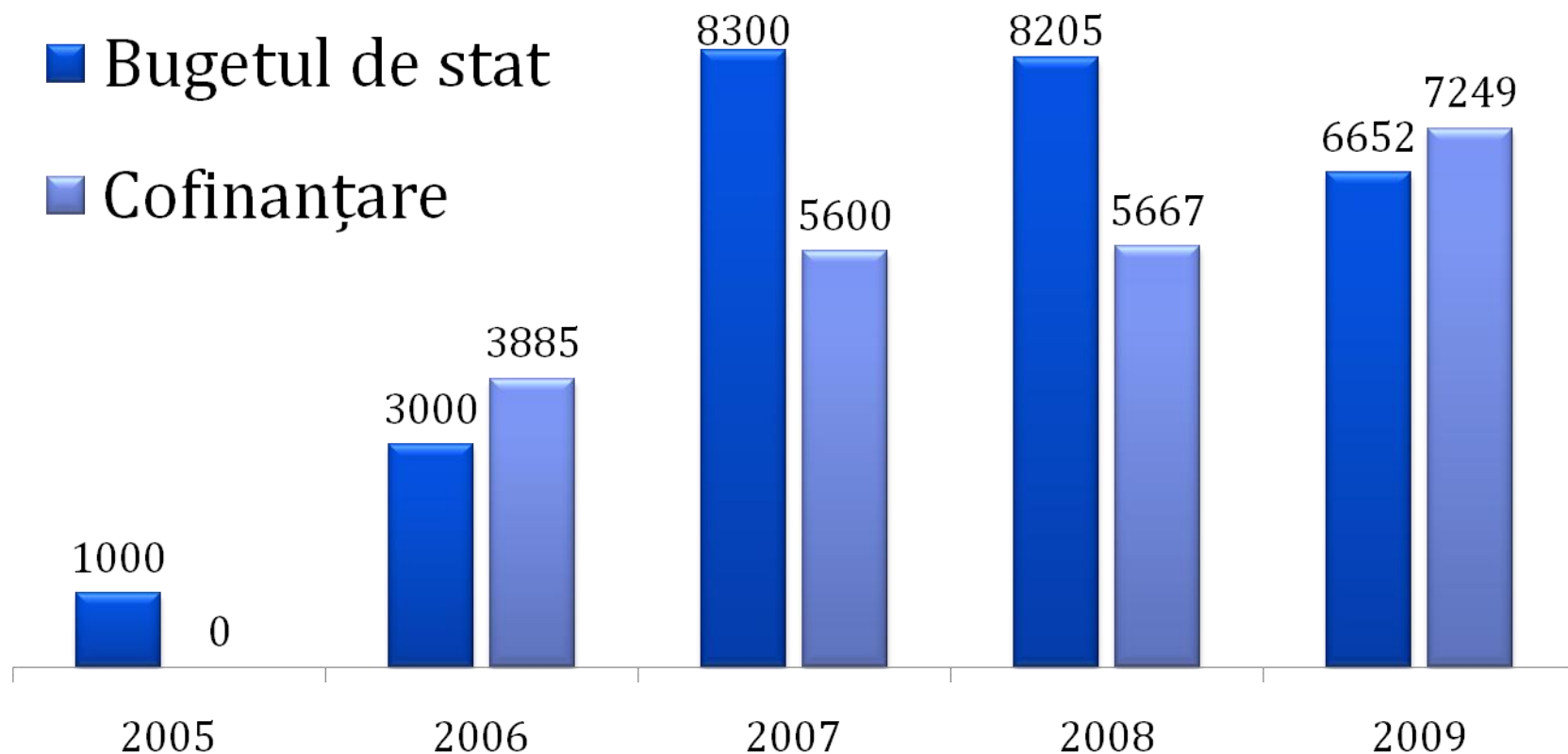
Finanțarea activităților de cercetare și inovare s-a efectuat în sistem instituțional și în sistem competițional – pe programe de stat, proiecte independente, internaționale și proiecte de transfer tehnologic. Temele de cercetare instituționale, proiectele din cadrul programelor de stat, proiectele de transfer tehnologic și pentru tineret, echipament, precum și cele finanțate sau cofinanțate de organizațiile din străinătate, au fost selectate în exclusivitate prin concurs.

Repartizarea alocațiilor pentru programele de stat, mii lei

Programul de stat	Plan precizat	Executat
Tehnologii de prelucrare a materiei prime agricole și de păstrare a producției agroalimentare cu consum redus de energie	693,5	613.0
Ingineria și tehnologiile electronice în relansarea economiei”	1959,7	1920.7
Nanotehnologii și nanomateriale”	2565,1	2311.7
Valorificarea resurselor regenerabile în condițiile Republicii Moldova și elaborarea Satelitului Moldovenesc	4040.9	3746.1
Integrarea științei și învățământului superior	565,9	554.7
Dinastia Cantemir: polifonismul preocupărilor științifico-artistice	664,3	629.2

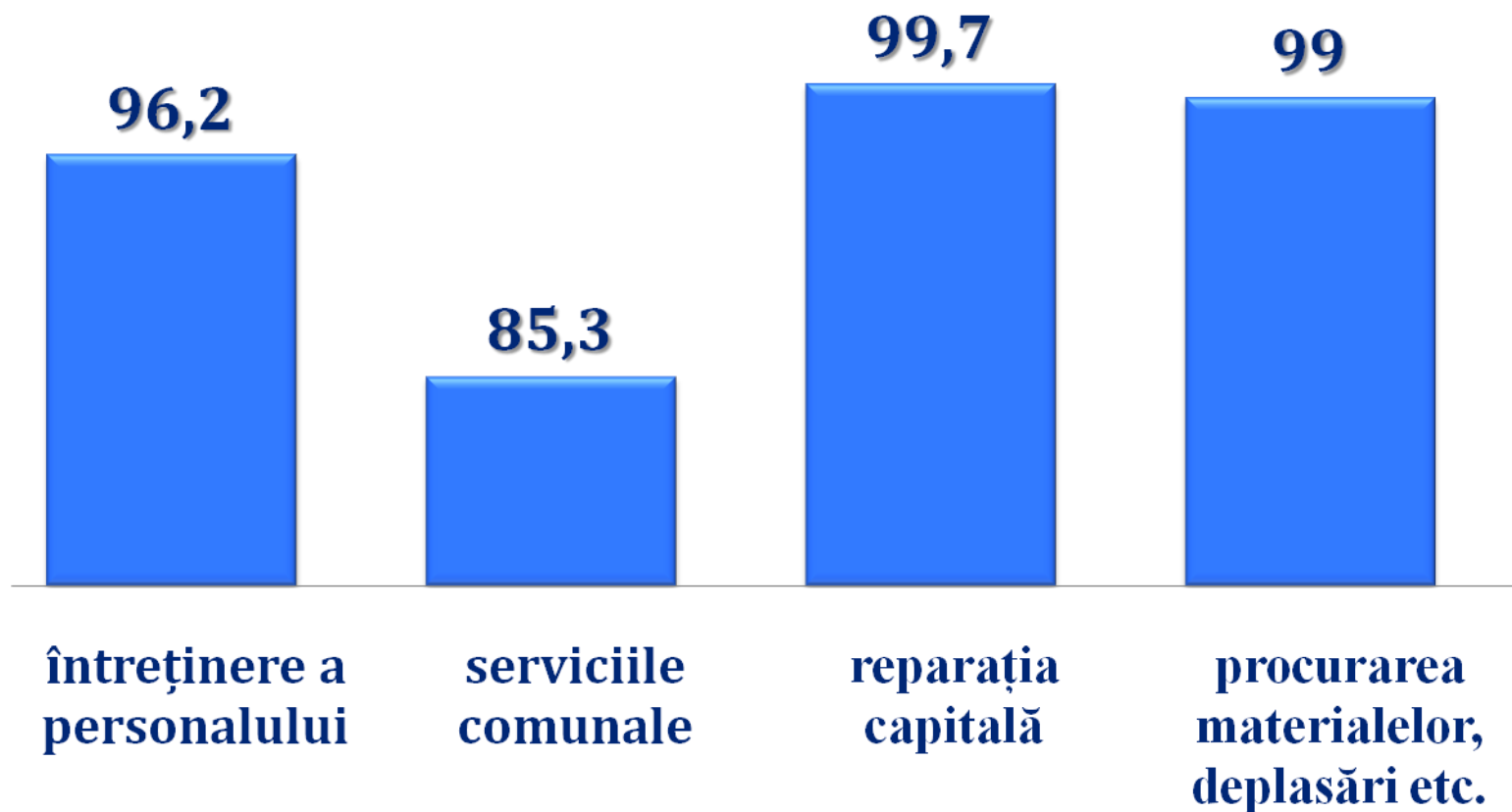
Programele de stat prezintă una din formele principale de realizare a politicii de stat în știință și inovare, în anul 2009 volumul de finanțare a fost majorat de la 17,9 mil. lei în anul 2008 până la 18,4 mil. lei în anul 2009, de 1,1 ori.

Dinamica finanțării proiectelor de inovare și transfer tehnologic din bugetul de stat și surse nebugetare, mii lei

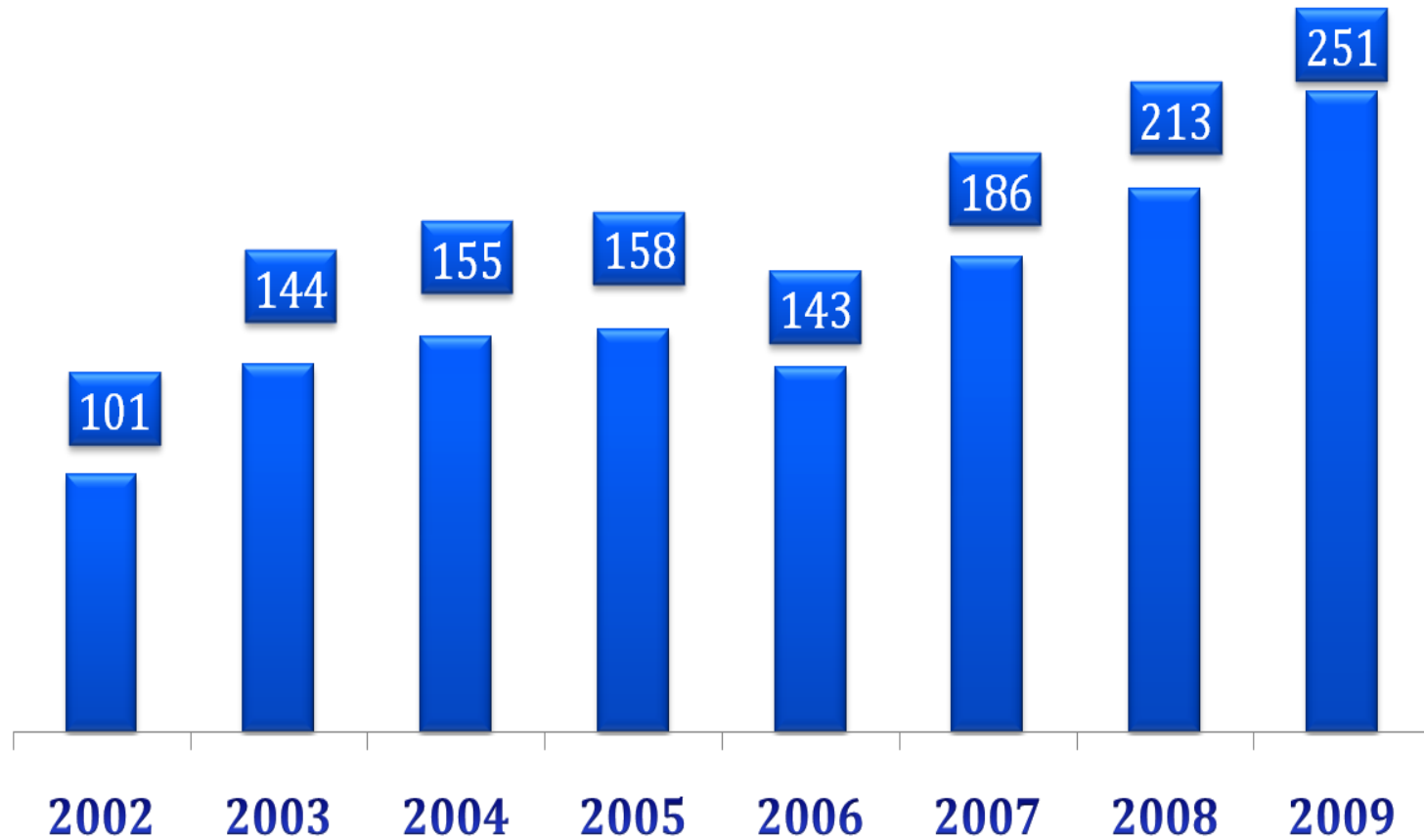
Alocațiile din bugetul de stat sunt una din cele mai importante surse de finanțare a activității inovatoare, deoarece acestea înseamnă un semnal pentru mediul de afaceri (potențiali investitori), că statul conștientizează riscurile care există, le acceptă, și dorește să dezvolte această afacere inovatoare, considerând-o una importantă.

Nivelul executării cheltuielilor de bază în anul 2009, %

Activitatea de brevetare

Vă mulțumesc pentru atenție!

